

Fák betegségei és károsítói

Az egyes fák lényeges betegségei tüneteit (levél betegségeket) a www.baumportal.de weboldal Laubbäume regiszterében találja. A fákat a levélbetegségeken kívül károsítók és károsodások is fenyegetik.

Abiotikus károk

A fát károsíthatja jégeső, széltörés, fagy, szárazság és egyéb tényezők. A károsodások okozta kárkép sokrétű lehet (pl. elszáradt levelek, megrepedt kérgék, letört ágak). A károsodás helyén paraziták támadhatják meg a gazdanövényt.

Hangyák

Ha a fa törzsénél megnövekedett számban hangyákat látunk és fapor hullik a fatörzsből, arra következtethetünk, hogy sérülés van a fában. Ebben az esetben feltehetőleg hangyafészek van a törzsben, melyet egy üregbe vagy korhadásba építettek maguknak, mint új lakóhelyet. A fát meg kell vizsgáltatni, mert az állékonysága sérülhetett.

Benövés

Amikor borostyán, szőlő, vagy egyéb idegen növény futja be a fát az a fát nem károsítja. Ha azonban a benövés olyan méretűvé válik, hogy az a fa asszimilációját hátrányosan érinti, akkor el kell távolítani a futónövényt a fáról.

Levélrágás

Az olyan rovarok, mint a májusi cserebogár, a pillangók hernyói, vagy más hasonlók jelentős levélvesztéssel sújthatják a fát. Általában a fára ez veszélytelen. Amikor egymást követően több évben kopaszra zabálják a fát az károsítja vitalitását.

Levéltetvek

A levéltetvek majdnem minden fát megtámadnak. A levélből tápanyagot vonnak el és kiválasztási termékükkel az ún. mézharmattal szennyezik a leveleket. Közép-Európában több mint 800 fajuk él. A levéltetvek normál esetben veszélytelenek a fa életére nézve.

Zuzmók

A zuzmók a gombák és az algák szimbiózisa. Általában tömlős gombák és kék- vagy zöldalgák építenek életközösséget egymással. Extrém körülmények között is tenyésznek, de fényre és nedvességre szükségük van. A zuzmók a fákra semmilyen veszélyt nem jelentenek.

Fagy okozta repedés

A fagy okozta repedések a törzs belseje és külseje közötti nagy hőmérséklet-ingadozások során keletkeznek. A fa fagyléceket épít, ami a fakéreg átfedése során keletkezik. A repedés majdnem függőlegesen fut. A nap okozta repedések ugyanilyen kárképre utalnak. Ha a fa gyenge állapotúnak tűnik, meg kell vizsgáltatni.

Gubacsok

A gubacsokat gyakran gubacs atkák okozzák. Megtámadják a fák leveleit, ritkább esetekben a rügyeket, hajtásokat, virágzatokat, vagy az ágakat. A keletkező deformációk rondán néznek ki, de a fára veszélytelenek. A gubacsatkák mellett vannak még más gubacsot képző kártevők pl. a gubacs darazsak. A www.baumportal.de Laubbäume rubrika alatt hasznos információkat talál.

Zöldalgák

A zöldalga (*Trentepohlia aurea*) a barna árnyalattól naracsvörös árnyalatú borírást/benövést okoz a fatörzsön. Általában gyümölcsfákon található meg. A fa egészségére semmilyen befolyással nem bír az alga.

Mézgásodás

Mézga folyása a fáknek egy természetes veszély elhárító reakciója a fáknek egy sérülés esetén.

Boszorkányseprű

A fa seprűsödését vírusok vagy gombaák váltja ki. A fára nézve általában veszélytelenek.

Farontó rovarok

A farontó rovarok spektruma nagyon széles. Általában fákban szaporodó rovarokról (Xylophagen) van szó, melyek lárvái a fakérget és a fa belső részeit rongálják, megteremtve ezzel a lehetőséget a gombafertőzésre. Ilyen esetben egy szakemberrel szakvéleményt készíttetni javasolt.

Gumók

A gumók olyan kinövések, melyeket gombák, rovarok, vagy más természeti befolyások váltottak ki. A fára leginkább veszélytelenek.

Lisztharmat

Az igazi lisztharmat egy fehér bevonat a leveleken, amely újjal letörölhető. Erős fertőzés esetén a védekezés ésszerű.

Atkák

Az atkák a fonóállatokhoz tartoznak, csak 0,1 mm- 0,5 mm nagyságúak és egy szúró- illetve szívó szervvel rendelkeznek. A leveleket és rügyeket támadják meg. A megfertőzött levelek elszáradnak. Erős fertőzés esetén a fa legyengül.

Fehér fagyöngy (*Viscum Album*)

A fehér fagyöngy egy örökzöld félpárazita, ami a fából vizet és tápanyagot von el. Erős fertőzésnél a fa elhalhat.

Gombák

A gombák a micéliumok segítségével hatolnak be a fába és tápanyagokat vonnak el a fáktól, lényegében cellulózt, poliszacharidot, lignint, ásványi anyagokat, szénhidrátot, zsírokat és albumint. Ha egy fa gombával fertőzött meg kell vizsgáltatni.

Sárga fagyöngy (*Loranthus europaeus*)

A fehér fagyöngyhez hasonló, csak nem örökzöld. Kizárólag tölgyeken fordul elő. Erős fertőzés esetén szakemberrel kell konzultálni.

Nedvedző repedés

A fatörzsön található nedvedző repedés általában egy törzsben található korhadásra (rothadásra) utal. A fát meg kell vizsgáltatni.

Vörösszemölcsök (*Nectria cinnabarina*)

A vörösszemölcsös ágelhalást okozó gomba sebpárazita amely a levelek és hajtások elfonnyadásáért felelős. A narancsvörös termőtestek ősszel és télen jelennek meg. A fertőzött fa részeket vissza kell vágni az egészséges fáig. A levágott részeket el kell tüzetni.

Pajzstetvek

A pajzstetvek a kérget támadják meg és károsítják a parenchimat. Ez vezet a kéreg nedvesedéséhez. Egyes pajzstetvek a leveleket is megtámadják. A pajzstetvek nagyon kicsik, ezért gyakran akkor veszik őket először észre amikor növekedési kiválasztásuk során pajzsot képeznek. Erős fertőzöttség esetén szakember felülvizsgálata javasolt.

Harkály odúk

A harkályok előszeretettel építik fészkeiket olyan fába, melyekben korhadások vannak. A korhadások gombafertőzésre utalnak. A fát meg kell vizsgáltatni.

Törzshajtások

A törzsből kiinduló sok hajtás gyakran a fa belső sérülésére utal. A rendellenesség sokféle lehet. A törzsből sűrűn kiinduló hajtások esetén konzultáljon szakemberrel.

Daganatok

A daganatok okozója lehet föld által kibocsátott sugárzás, baktérium, vagy gomba. A fára nézve életveszélyt jelenthetnek. Pontos ok meghatározáshoz szakembert kellene hívni a daganatok átvizsgálása céljából.